

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Examination: March/April-2023
History (Compulsory) Paper-V

HISC23: Institutions under the Marathas (New Pattern 2022)

Day and Date: Thursday, 11/05/2023

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 ----- dynasty ruled over Maharashtra with capital Devagiri.
A) Yadav B) Kadam C) Bhosale D) Reddy
- 2 During the age of Shivaji, the largest ship in the navy was-----.
A) Gurab B) Machava C) Tarandi D) Nav
- 3 Chhatrapati Shahu made his capital at
A) Ahmednagar B) Pune C) Satara D) Kolhapur
- 4 Maharani Tarabai created the second throne of the Marathas at
A) Panhala B) Vishalgad C) Rangana D) Khelana
- 5came to Maharashtra as a 'Puppet' of Sadashivrao Bhau.
A) Nandlal B) Sukhlal C) Premlal D) Jayantlal
- 6 _____ was known as Gramgopak in Maratha Period.
A) Kulkarni B) Deshamukh C) Deshpande D) Patil
- 7 During the Maratha period, there were ----- Balutedars in the village.
A) Twelve B) Eighteen C) Twenty D) Twenty four
- 8 Slave man known as _____ in Maratha period.
A) Jagalya B) Metkari C) Poraga D) Bidavai
- 9 Who wrote the book Gavagada?
A) Krishnaji Anant Hireparkhe B) Ramchandrapant Amatya
C) Malhar Ramarao Chitnis D) T. N. Atre
- 10 The idea of dowry is stated in this book-----.
A) Mitakshara B) Vijnaneshwar C) Dnyaneshwari D) Lilacharitra
- 11 Ganagapur is the pilgrimage centre of -----.
A) Varakari B) Mahanubhav C) Shakt D) Datta
- 12 Saint----- wrote Mmanache Shlok.
A) Tukaram B) Dnyaneshvar C) Ekanath D) Ramadas
- 13 Saint ----- wrote the book Dasbodh.
A) Dnyaneshvar B) Ekanath C) Ramadas D) Mhainbhat

14 _____ established Mahanubhav Sanmprayad.

A) Shri Narsinh Sarswati B) Shankarachary C) Gorakhanath D) Shri Chakradharswami

15 The concept of Maharashtra Dharm was mentioned at the first time in.

A) Sabhasad Bakhar B) Maharashtra Saraswat C) Shri Gurucharitra D) Lila Charitra

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

1 Work of Killedar

2 Work of Sabanis

3 Alutedars

4 Work of Mahanubhav Sect

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

1 Write information about the fort architecture.

2 Write information about Sati Custom.

3 Explain the Philosophy of Nath Sect

4 Give details about the contribution of the Mahanubhav Sampraday to the Bhakti Movement.

Q.4. . Answer the following question on broad. (One out of two).

15

1 Describe the social condition during the Maratha period.

2 Bring out the contribution of Varkari sect to the cultural life of the Maharashtra.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 ----- हे राजघराणे देवगिरी या राजधानीतून मध्ययुगीन महाराष्ट्रावर राज्यकारभार करित होते.

अ) यादव ब) कदम क) भोसले ड) रेड्डी

2 शिवकालीन आरमारामध्ये ----- हे सर्वात मोठे जहाज होते.

अ) गुराब ब) मचवा क) तारंडी ड) नाव

3 छत्रपती शाहूनी येथे आपली राजधानी बनविली.

अ) अहमदनगर ब) पुणे क) सातारा ड) कोल्हापूर

4 महाराणी ताराबाईंनी मराठ्यांची दुसरी गादी येथे निर्माण केली.

अ) पन्हाळा ब) विशाळगड क) रांगणा ड) खेळणा

5 हा सदाशिवराव भाऊंचा 'तोतया' बनून महाराष्ट्रात आला.

अ) नंदलाल ब) सुखलाल क) प्रेमलाल ड) जयंतलाल

6 मराठा कालखंडात ----- हा ग्रामागोपक म्हणून ओळखला जात असे.

अ) कुलकर्णी ब) देशमुख क) देशपांडे ड) पाटील

7 मराठा कालखंडात गावात ----- बलुतेदार होते.

अ) बारा ब) अठरा क) वीस ड) चोवीस

- 8 मराठा कालखंडात गुलाम पुरुषास ----- म्हटले जाई.
अ) जागल्या ब) मेटकरी क) पोरगा ड) बिडवाई
- 9 ----- यांनी गावगाडा हा ग्रंथ लिहिला.
अ) कृष्णाजी अनंत हिरेपारखे ब) रामचंद्रपंत अमात्य क) मल्हार रामाराव चिटणीस ड) त्र्यं. ना. अत्रे
- 10 स्त्रीधनाची कल्पना ----- या ग्रंथात सांगितली आहे.
अ) मिताक्षर ब) विज्ञानेश्वर क) ज्ञानेश्वरी ड) लीळाचरित्र
- 11 गाणगापूर हे ----- या संप्रदायाचे तीर्थक्षेत्र आहे.
अ) वारकरी ब) महानुभाव क) शाक्त ड) दत्त
- 12 -----यांनी मनाचे श्लोक लिहिले.
अ) तुकाराम ब) ज्ञानेश्वर क) एकनाथ ड) रामदास
- 13 दासबोध----- यांनी लिहिला
अ) ज्ञानेश्वर ब) एकनाथ क) रामदास ड) म्हाइंभट
- 14 महानुभाव पंथाची स्थापना ----- यांनी केली.
अ) श्री नरसिंह सरस्वती ब) शंकराचार्य क) गोरखनाथ ड) श्री चक्रधरस्वामी
- 15 महाराष्ट्र धर्म ही संकल्पना सर्वप्रथम ----- या ग्रंथात आढळते.
अ) सभासद बखर ब) महाराष्ट्र सारस्वत क) श्रीगुरुचरित्र ड) लीळाचरीत्र

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 किल्लेदाराचे कार्य
- 2 सबनिसाचे कार्य
- 3 अलुतेदार
- 4 महानुभाव संप्रदायाचे कार्य

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 मराठाकालीन किल्ला स्थापत्याची माहिती लिहा.
- 2 सती पद्धतीबद्दल माहिती लिहा.
- 3 नाथ संप्रदायाचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.
- 4 भक्ती चळवळीतील महानुभाव संप्रदायाचे योगदान स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 मराठाकालीन सामाजिक परिस्थितीचे वर्णन करा.
- 2 महाराष्ट्राच्या सांस्कृतिक जीवनातील वारकरी संप्रदायाचे योगदान स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Examination: March/April-2023

History (Compulsory) Paper-V

HISC23: Institutions under the Marathas (New Pattern 2022)

Day and Date: Thursday, 11/05/2023

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 ----- हे राजघराणे देवगिरी या राजधानीतून मध्ययुगीन महाराष्ट्रावर राज्यकारभार करीत होते.

अ) यादव ब) कदम क) भोसले ड) रेड्डी

Option 1

2 शिवकालीन आरमारामध्ये ----- हे सर्वात मोठे जहाज होते.

अ) गुराब ब) मचवा क) तारंडी ड) नाव

Option 1

3 छत्रपती शाहूनीयेथे आपली राजधानी बनविली.

अ) अहमदनगर ब) पुणे क) सातारा ड) कोल्हापूर

Option 3

4 महाराणी ताराबाईनी मराठ्यांची दुसरी गादीयेथे निर्माण केली.

अ) पन्हाळा ब) विशाळगड क) रांगणा ड) खेळणा

Option 1

5हा सदाशिवराव भाऊंचा 'तोतया' बनून महाराष्ट्रात आला.

अ) नंदलाल ब) सुखलाल क) प्रेमलाल ड) जयंतलाल

Option 2

6 मराठा कालखंडात ----- हा ग्रामागोपक म्हणून ओळखला जात असे.

अ) कुलकर्णी ब) देशमुख क) देशपांडे ड) पाटील

Option 4

7 मराठा कालखंडात गावात ----- बलुतेदार होते.

अ) बारा ब) अठरा क) वीस ड) चोवीस

Option 1

8 मराठा कालखंडात गुलाम पुरुषास ----- म्हटले जाई.

अ) जागल्या ब) मेटकरी क) पोरगा ड) बिडवाई

Option 3

9 ----- यांनी गावगाडा हा ग्रंथ लिहिला.

अ) कृष्णाजी अनंत हिरेपारखे ब) रामचंद्रपंत अमात्य क) मल्हार रामाराव चिटणीस ड) त्र्यं. ना. अत्रे

Option 4

10 स्त्रीधनाची कल्पना ----- या ग्रंथात सांगितली आहे.

अ) मिताक्षर ब) विज्ञानेश्वर क) ज्ञानेश्वरी ड) लीळाचरित्र

Option 1

11 गाणगापूर हे ----- या संप्रदायाचे तीर्थक्षेत्र आहे.

अ) वारकरी ब) महानुभाव क) शाक्त ड) दत्त

Option 4

12 -----यांनी मनाचे श्लोक लिहिले.

अ) तुकाराम ब) ज्ञानेश्वर क) एकनाथ ड) रामदास

Option 4

13 दासबोध----- यांनी लिहिला

अ) ज्ञानेश्वर ब) एकनाथ क) रामदास ड) म्हाइंभट

Option 3

14 महानुभाव पंथाची स्थापना ----- यांनी केली.

अ) श्री नरसिंह सरस्वती ब) शंकराचार्य क) गोरखनाथ ड) श्री चक्रधरस्वामी

Option 4

15 महाराष्ट्र धर्म ही संकल्पना सर्वप्रथम ----- या ग्रंथात आढळते.

अ) सभासद बखर ब) महाराष्ट्र सारस्वत क) श्रीगुरुचरित्र ड) लीळाचरीत्र

Option 3

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 किल्लेदाराचे कार्य

Ans:

2 सबनिसाचे कार्य

Ans:

3 अलुतेदार

Ans:

4 महानुभाव संप्रदायाचे कार्य

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 मराठाकालीन किल्ला स्थापत्याची माहिती लिहा.

Ans:

2 सती पद्धतीबद्दल माहिती लिहा.

Ans:

3 नाथ संप्रदायाचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.

Ans:

4 भक्ती चळवळीतील महानुभाव संप्रदायाचे योगदान स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 मराठाकालीन सामाजिक परिस्थितीचे वर्णन करा.

Ans:

2 महाराष्ट्राच्या सांस्कृतिक जीवनातील वारकरी संप्रदायाचे योगदान स्पष्ट करा.

Ans:
